

J.P. Spierenburg
Ratelaar 16
3434 ET Nieuwegein

Aan: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit / Minister van der Wal - Zeggelink
Betreft: reactie internetconsultatie Regeling natuurbescherming
Datum: 8 juni 2022

Excellentie,

Uw voornemen om jacht op konijn in Nederland en jacht op haas in de provincies Limburg, Groningen en Utrecht tijdelijk te sluiten op grond van een vermeende ongunstige staat van instandhouding vind ik onjuist en onbegrijpelijk. Ik ben wekelijks meermalen in "het veld" en bestrijdt uw mening dat de Svl van het haas in het geding is.

U bent op het verkeerde been gezet en uw voornemen is gebaseerd op onjuiste gronden. Ik zal dit motiveren op grond van een aantal opmerkingen.

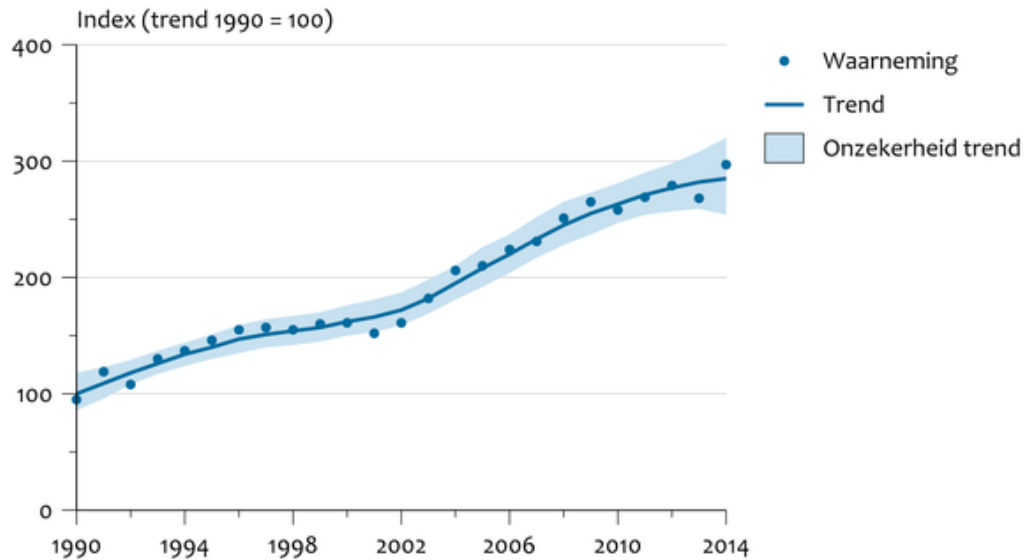
Jan Peter Spierenburg

ZZP-er, bestuurder in de Faunabeheereenheid Utrecht, voorzitter Jachthondenopleidinginstituut. 63 jaar, jaag al mee sinds ik 10 jaar was, sinds 1984 jachtaktehouder en jaag in de omgeving van Utrecht in polders met veeteelt. Het hele jaar druk met beheer van de populatie van ganzen en het realiseren van biotoop verbeterende maatregelen. Schiet jaarlijks 30 % van de hazenpopulatie in het jachtveld. Hazenstand is uitstekend.

De rode lijst

Het haas is op de rode lijst gekomen in verband met een vergelijking met het referentiejaar 1950. De habitat van het haas was in die tijd veel groter en van betrouwbare tellingen en registratie was in de na oorlogse jaren geen sprake. Dat wordt bevestigd in het rapport van de Zoogdierenvereniging. In dit rapport wordt ook gesteld dat afschotcijfers een betrouwbaar beeld geven van de stand, maar ze worden niet gebruikt. Alle onderzoeken naar en statistieken van de aantalsontwikkelingen van dieren starten op zijn vroegst vanaf 1970. In geen enkel geval wordt teruggerepen naar 1950. Op grond van deze dubieuze informatie is de motie tot stand gekomen om de jacht op haas en konijn te stoppen.

Zoogdieren

Bron: NEM (Zoogdierverseniging, CBS).

CBS/mei16
www.clo.nl/nl157103

Wet- en regelgeving

Het is zeer bijzonder dat de gegevens van de bij Wet benoemde instanties (Faunabeheereenheden en Provincies) niet zijn gebruikt om de staat van instandhouding te beoordelen. Indien uw voornemen wordt omgezet in een besluit zal dit juridisch zeker geen stand houden. Wetgeving gaat immers boven regelgeving ook al zijn de gegevens volgens de regels niet representatief.

Uiteenzetting verplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving

Jacht is uitgebreid omschreven in de Wet Natuurbescherming (verder Wnb), de Interim Omgevingsverordening van de provincie Utrecht (verder Omgevingsverordening) en het Beleidskader Wet Natuurbescherming Provincie Utrecht (verder Beleidskader).

De Faunabeheereenheid (verder FBE) speelt hierin een cruciale rol door het vaststellen van een faunabeheerplan (art. 4 statuten FBE, art. 3.12 lid 1 Wnb). Jacht op de vijf wildsoorten mag enkel plaatsvinden overeenkomstig het faunabeheerplan (art. 3.12 lid 1 Wnd).

Hiertoe verrichten de Wildbeheereenheden (verder WBE's) trendtellingen (Omgevingsverordening art. 6.42 lid 2), o.a. van haas en konijn, en leveren deze gegevens aan de FBE. De FBE gebruikt deze gegevens voor de onderbouwing van het faunabeheerplan (art. 3.12 lid 5 Wnb).

Het Faunabeheerplan

Zoals hierboven uiteengezet bepaalt het faunabeheerplan dus het standpunt van de FBE en (na goedkeuring door Gedeputeerde Staten) de provincie Utrecht. In bijlage I van het faunabeheerplan (FBP Wildsoorten en Landelijk vrijgestelde soorten)

<https://www.faanabeheereenheid.nl/Portals/16/Faunabeheerplannen/FBP%202019-2025%20definitief%20vastgesteld%2020191211.pdf?ver=2020-08-19-154620-967>

staat in hoofdstuk 4:

“De jachthouder heeft een wettelijke inspanningsverplichting om een redelijke wildstand in het jachtveld te handhaven of te bereiken.”

Dat houdt in dat het niveau van de wildstand zodanig dient te zijn dat deze bijdraagt aan het voorkomen van schade zonder dat de staat van instandhouding van de soort daar onder te lijden heeft (Kamerstukken I, 2015/16, 33 384 X, p. 6). Dit betekent dat jacht, al of niet met het oogmerk voorkomen of beperken van schade, ook mogelijk is bij een ongunstige staat van instandhouding,

zolang die toestand door de jacht maar niet verder verslechtert.”

Voorts staat in hoofdstuk 4.2 (Haas):

- “de voorjaarsstelling van de FBE wijst [...] op een stabiele stand in de periode 2010- 2016” en;
- “het afschot in genoemde aantallen in deze periode leidt niet tot een kleinere populatie bij het begin van het voortplantingsseizoen”.

En 5.1 (Konijn):

- “Het CBS beoordeelt de aantalsontwikkeling van het konijn over de periode 1997- 2015 landelijk als een matige toename en in de provincie Utrecht als een sterke toename” en;
- “De stand van het konijn fluctueert sterk door ziekten en het verspreidingsgebied in Utrecht is iets groter geworden. Ontheffingen om een beperkt aantal konijnen af te schieten zijn geen risico voor het duurzaam voortbestaan van het konijn in Utrecht, ook niet in combinatie met het afschot in het jachtseizoen en als soort van de landelijke vrijstellingslijst”.

Daarmee zijn de FBE en de provincie Utrecht dus van mening dat:

- a. de staat van instandhouding van het haas in de provincie Utrecht stabiel is en voor konijn zelfs toeneemt;
- b. zelfs indien de staat van instandhouding toch ongunstig zou zijn, dit geen gevolgen voor de jacht zou moeten hebben zolang die toestand door de jacht maar niet verder verslechterd.

Over de invloed van de jacht op de omvang van de hazen- en konijnenpopulatie neemt de FBE (en na goedkeuring dus ook GS) zoals eerdergenoemd een standpunt in, namelijk dat deze door jacht niet afneemt.

Maar zelfs als de omvang van de populatie wél af zou nemen dan dient de jachthouder volgens het Beleidskader (hoofdstuk 3.3.6.1) “de ruimte te hebben om invullingen te geven aan diens verplichting om een redelijke wildstand op zijn jachtveld te handhaven of bereiken.”

Daarin wordt ook beschreven hoe met die redelijke wildstand moet worden omgegaan:

“De eis dat de redelijke wildstand moet worden omschreven betekent niet dat in het plan, per wildsoort, exact moet worden omschreven bij welke aantallen er sprake is van een redelijke wildstand en hoe dit geborgd wordt. Dit zou al snel het karakter van afschotplannen krijgen.

Deze plannen zijn door de wetgever uit de wet verwijderd en het zou niet passen dat deze door de provincie weer ingevoerd zou worden. Een regeling op hoofdlijnen is voldoende”.

Rol van de wildbeheereenheden

Behalve dat de provincie duidelijk stelt dat de WBE's verantwoordelijk zijn voor de trendtellingen van haas en konijn, en de resultaten hiervan verstrekken aan de FBE (art. 6.42 lid 2 Omgevingsverordening), zijn de WBE's er in bredere zin voor de “uitvoering van het door de FBE opgestelde faunabeheerplan en om te bevorderen dat en duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht worden uitgevoerd in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders” (art. 3.14 lid 1 Wnb).

Dit wordt nog eens onderstreept door de Memorie van Toelichting op artikel 3.12 Wnb bij de totstandkoming van deze wet: “In het onderhavige wetsvoorstel hebben de wildbeheereenheden een meer prominente rol gekregen dan in de Flora- en faunawet. Het zijn over het algemeen de wildbeheereenheden die uitvoering zullen geven aan het faunabeheerplan. Zij zullen in de praktijk de beheerdaden verrichten op grond van de provinciale ontheffing voor beheer en zij bevorderen dat de aangesloten jachthouders de jacht en de schadebestrijding uitvoeren overeenkomstig het faunabeheerplan en ten dienste van de grondgebruikers.

Voorts adviseren zij de faunabeheereenheid over de inhoud van de faunabeheerplannen en leveren zij – op basis van tellingen en een afschotregistratie – de gegevens aan ten behoeve van het faunabeheerplan.” (Tweede Kamer, Kamerstuk 33 348 nr. 3 p. 165) De wet onderscheidt dus duidelijk drie onderdelen:

1. populatiebeheer
2. schadebestrijding
3. (benuttings-)jacht

Deze drie onderdelen vormen voor een jachthouder een evenwicht tussen rechten (verantwoorde en duurzame benutting) en plichten (populatiebeheer en schadebestrijding). Door uw voornemen dreigt deze balans verstoord te raken en blijven er voor de jachthouder vooral verplichtingen over en worden de rechten fors beperkt. Dit komt de motivatie voor de jager om de overige doelen van het

faunabeheerplan te halen niet ten goede. Dat raakt dan indirect ook de haalbaarheid en duurzaamheid van het overige faunabeheer in bredere zin in de provincie Utrecht.

Rol van de FBE

De provincie schrijft voor dat de FBE cijfermatige rapportages over de uitvoering van de jacht publiceert in haar jaarverslag (art. 6.34 Omgevingsverordening). In de toelichting op dit artikel wordt dit nader uitgelegd. Vanwege het belang citeer ik de volledige toelichting op dit artikel: "In dit artikel staat een opsomming van de gegevens waaraan het jaarverslag van de faunabeheereenheid moet voldoen. Deze gegevens zijn noodzakelijk om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de populaties van diersoorten en van de schade. Voor de ontheffingverlening is het belangrijk om over de meest actuele informatie te beschikken. Daarnaast hebben gedeputeerde staten deze informatie nodig om aan de verplichting uit artikel 1.8, derde lid, van de Wet natuurbescherming te voldoen. Daarin staat dat zij gegevens moeten verstrekken aan de minister over de staat van instandhouding van soorten." Hieruit blijkt dus de verantwoordelijkheid van de FBE om GS van juiste (tel)gegevens te voorzien, mede gezien de verplichting van de gedeputeerde om gegevens te verstrekken aan de minister over de staat van instandhouding van soorten. Het is mij onbekend of de gedeputeerde u ook heeft geïnformeerd over de staat van instandhouding van haas en konijn (die zoals eerder gezegd in het faunabeheerplan als niet bedreigd staan beschreven). De FBE heeft echter aan de plicht voldaan om GS te adviseren over het faunabeleid (art. 6.33 lid 2 Omgevingsverordening).

Met andere woorden:

Het tellen van diersoorten zoals haas en konijn zijn volledig wettelijk beschreven.

Met welke arrogantie meent een WUR deze cijfers terzijde te leggen en accepteert u dit?

De telgegevens van de FBE's zijn niet uniform ? Dat klopt, de Wet Natuurbescherming decentraliseert het faunabeheer naar de Provincies en stelt geen eisen aan de wijze waarop zij dit uitvoeren en gegevens vastleggen. Dat de cijfers en gegevens niet uniform beschikbaar is een logisch gevolg maar dat is geen reden deze terzijde te leggen. In ieder geval zijn de tellingen doelgericht en oppervlakte dekkend voor de betreffende soort.

De informatie die u is verstrekt door de WUR

"NEM Dagactieve Zoogdieren" gepubliceerd door Zoogdierverseniging in haar uitgave van Telganger, november 2021 vormt de basis van het besluit van de Minister om in 3 provincies (Limburg, Groningen en Utrecht) de jacht op hazen stop te zetten vanwege de dalende populatietrend

Hoewel wordt gesproken van een betrouwbaar netwerk met voldoende meetpunten, blijkt later uit details van de SOVON gegevens dat er bijvoorbeeld in de Provincie Utrecht nauwelijks is geteld in 2/3 deel van de Provincie. In het hazenrijke deel van de provincie Utrecht (west) zijn nauwelijks telgegevens beschikbaar).

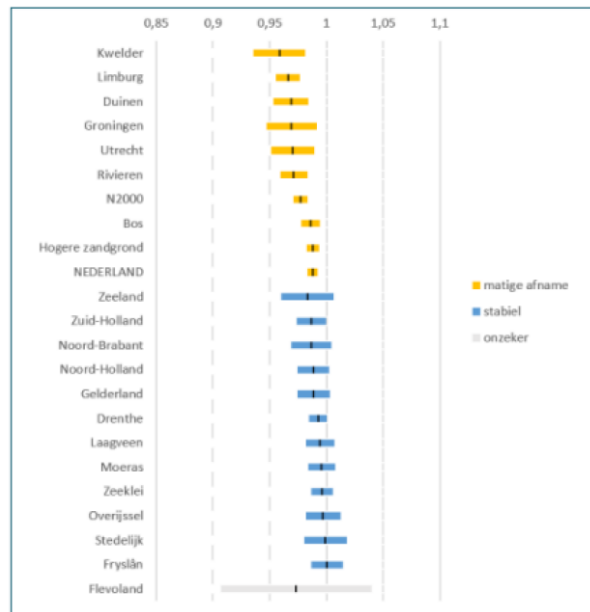
De grootste blunder die wordt begaan door de "wetenschappers" is dat hazen worden gerekend onder "**dagactieve zoogdieren**" en dat is pertinent onjuist. Net als andere kleine zoogdieren en hoefdieren rusten deze overdag en fourageren 's nachts.

Gedrag (Wikipedia)

Een haas drukt zich plat tegen de grond en houdt de oren tegen het lichaam.

De haas is min of meer een nachtdier. Overdag is hij slechts mondjasmaat actief, maar op warme zomerdagen is hij ook later op de ochtend en vroeger op de avond al actief.^[4] Hij ligt overdag meestal platgedrukt tegen de grond, voor of in zijn leger. Wanneer hij voor zijn leger ligt, verstopt hij zich vaak in nabijgelegen groeven. Het leger bevindt zich meestal op een zonnige, doch beschutte plaats en is zelfgegraven. Als een haas in een leger ligt, zijn meestal enkel zijn kop en rug zichtbaar. De achterzijde ligt in het diepste deel van het leger. Hier houdt hij een slaap, die zo licht is dat de haas door ieder geluid of trilling van de bodem wordt gewekt. Een slaaperperiode is zeer kort, zelden meer dan een paar minuten. Vaak gebruikt een haas meerdere malen dezelfde legers, tenzij deze verstoord zijn.^[4]

Na het vallen van de avond wordt hij actief. Hij kan dan verscheidene kilometers afleggen op zoek naar foerageer- en verzamelgebieden. In Noordoost-Schotland trekt de haas echter ongeveer 1700 meter per dag van de slaapplek naar de foerageergebieden.^[4] Hij maakt hierbij gebruik van vaste paden en wissel

Telganger | November 2021

Echter in de bij deze figuur weergegeven tekst lijkt de tekst v.w.b. de situatie in het Utrechtse zich tegen te spreken.

“In Utrecht is de trend een matige afname terwijl daar vorig jaar en onzekere trend was te zien.”
versus “In Utrecht is de laatste twaalf jaar juist sprake van een stabiele populatie.”

Citaat: “De afname van de populatie hazen na de start van de tellingen is in Nederland sinds 2003 aanvankelijk omgebogen naar een herstel, maar na 2013 is de populatie afgenomen (figuur 3; n= 2749).

Ondanks dat er sprake is van herstel in 2019 en 2020, is er over de gehele periode landelijk sprake van een matig afnemende populatie. In de meeste provincies is de populatie over de periode 1997-2020 stabiel. In Drenthe en Zuid-Holland zijn de trends van een matige afname naar stabiel gegaan. Groningen en Limburg laten echter over de gehele periode nog steeds een matige afname zien, evenals in het rivierengebied, bos, hogere zandgronden, duinen, kwelders en Natura 2000-gebieden. In Utrecht is de trend een matige afname terwijl daar vorig jaar een onzekere trend was te zien. In Friesland en Gelderland is de laatste twaalf jaar sprake van een matige afname, evenals in moeras en het stedelijke gebied. In Utrecht is de laatste twaalf jaar juist sprake van een stabiele populatie.

Voor populatie/trendgegevens haas/konijn enkel de trenddata berekend door het CBS op basis van de monitoringsgegevens vanuit het Netwerk Ecologische Monitoring / Dagactieve Zoogdieren.

- Het gaat hier om ‘bijvangst’ van diverse zoogdiersoorten w.o. haas en konijn door tellers van broed- en of stadsvogels (resp. meetprogramma Broedvogelmonitoring (hierna: BMP) en Meetprogramma Urbane Soorten (hierna: MUS) van Sovon). Het gaat expliciet niet om gerichte haas- en/of konijntellingen.

- In Utrecht is ca. 70-80% van de voor de BMP Broedvogeltelling beschikbare telgebieden vacant (zie kaart met vacante telgebieden Utrecht, bijlage). Primair bememd zijn de voor vogelaars interessante vogelgebieden, zijnde: vooral (natte) natuurterreinen en gebieden langs open water. In het agrarische gebied (= primair leefgebied van haas) zijn de meeste telgebieden vacant. Dit gegeven levert een aanzienlijke mis match. De meeste telpunten liggen zelfs in stedelijk gebied !

Voor de gebieden waar hazen voorkomen staan de vacatures open !
Vacante telgebieden Utrecht / SOVON Broedvogeltelling

portal.sovon.nl/portal/vacant/map/6

Overzicht projecten Vacante gebieden Mijn data Helpdesk

Broedvogeltellingen (BMP A/B)

Op deze pagina staan de telgebieden van Broedvogeltellingen (BMP A/B). Selecteer het gebied dat je wilt gaan tellen via het kaartje.

- Zoom in op de kaart totdat de telgebieden of telroutes zichtbaar zijn.
- Blauw gearceerde gebieden of telroutes worden al geteld.
- Klik op een groen omrand gebied of telpunt (vacant).
- De gebiedsnaam verschijnt, eventueel met de gebiedscode.
- Klik op aanmelden.

Broedvogels tellen voor het BMP is een zaak van lange adem: hoe langer een telgebied wordt onderzocht, des te interessanter de telreeks die dat oplevert. Is een teller gestopt in zijn of haar telgebied, dan kan een andere teller de reeks voortzetten. Op de claimkaart zie je welke telgebieden daarvoor in aanmerking komen. Klik op het telgebied van je keuze om te zien welke soortenlijst erbij hoort: BMP A (alle soorten) of BMP-B (alle soorten behalve 38 talrijke). Vacante telgebieden in matig onderzochte habitats en in Natura 2000-gebieden zijn extra belangrijk. Die hebben we op de claimkaart paars gemaakt. We zijn je extra dankbaar als je zo'n gebied wilt gaan tellen! Interesse in een telgebied? Claim het gebied en we nemen binnen enkele

Gebieden waar we tellers zoeken

Meetnet Urbane soorten (MUS) / Algemene stadsvogels

sovon.nl/nl/MUS

Meetnet Urbane Soorten (MUS)

Periode Voorjaar

Kennis ★★

Tijd ★★

Soortgroep Broedvogels

Dagdeel Ochtend

Avond

Het Meetnet Urbane Soorten (MUS) volgt broedvogels van de stedelijke omgeving. Nederland verstedelijkt immers in hoog tempo (16% van het oppervlak). MUS kost weinig tijd maar levert belangrijk cijfermateriaal op.

Doel

Aantallen en verspreiding vastleggen van min of meer algemene 'stadsvogels', in aanvulling op de andere broedvogeltellingen (BMP). Stadelijke omgeving omvat dorpen en steden, maar ook haven- en industriegebieden.

Welke soorten

Alle soorten worden geteld. In de praktijk gaat het doorgaans om rond 35 soorten.

- Voor afschotgegevens beperkt W&R zich tot de door de destijds door de Jagersvereniging uitgebrachte WBE Wildbalans waarin het afschot per 100 ha per provincie werd vermeld. W&R heeft nagelaten actuele afschotgegevens per FBE te benutten. Let op in tegenstelling tot hetgeen in de rapportage staat vermeld: 'Tevens zijn tel- en afschotgegevens opgevraagd bij de twaalf provinciale Faunabeheereenheden' heeft W&R de **FBE Utrecht niet gevraagd om afschotgegevens te verstrekken. Uit deze informatie blijkt dat de stand van het haas in de Provincie Utrecht sinds 1980 stabiel is.**

Wiskunde benadering in plaats van exacte feiten.

De WUR en u gaan uitsluitend uit van trendmatige cijfers en wiskundige doorberekeningen. De biotoop in Nederland verschilt enorm. En daarmee is het leefgebied van haas en konijn dus ook sterk verschillend over Nederland. Door uit te gaan van trends en niet van exacte getallen mist u de plank, wat betreft de Svl volledig.

In provincie A is de stand van het haas al vele jaren op 1 haas per 100 ha. Dat is weinig maar dit verandert niet dus de stand wordt als "stabiel" onderkend.

In provincie B is de stand van het haas al vele jaren op 40 hazen per 100 ha.

Als de stand in provincie B nu daalt naar 35 hazen op 100 ha, neemt u een matige of ongunstige staan van instandhouding aan terwijl de stand vele malen beter is dan in provincie A.

Maar ook binnen provincies verschillen de leefgebieden van haas en konijn zeer sterk.

Gelderland: Op de Hoge Veluwe is de hazenstand nihil en in de Betuwe zeer talrijk.

Brabant: Het verschil tussen Oost en West Brabant is qua hazenstand aanzienlijk.

Utrecht: Het verschil tussen de Utrechtse Heuvelrug en de westelijke weidegebieden is ongekend.

In de waarnemingen van Sovon is er nauwelijks geteld in de westelijke weidegebieden waardoor de stand voor heel Utrecht naar beneden wordt bijgesteld.

Wageningen University & Research (W&R) – Staat van instandhouding Haas en Konijn

Samenvatting (letterlijke citaten; zo nodig ingekort):

- Svl van haas en konijn bepaald, gebruikmakend van de richtlijnen zoals deze door de Europese Commissie (EC) gepubliceerd t.b.v. Habitatrichtlijnsoorten. Hoewel zowel haas als konijn niet als habitatrichtlijnsoort geldt, biedt deze richtlijn een breed geaccepteerde systematiek voor de beoordeling van de Svl van zoogdieren.
- Van belang is dat gunstige referentiewaarden ten minste de waarde dienen te hebben die overeenkomt met de situatie ten tijde van de inwerkingtreding van de Habitatrichtlijn. Voor Nederland is dit het jaar 1994. Waarom wordt nu 1997 gehanteerd ?
- Conform de Rode Lijstbeoordeling valt de soort in de zeldzaamheidsklasse 'algemeen'
- Conclusie onderzoek: Zowel haas als konijn verkeert momenteel conform de criteria van de Habitatrichtlijn in een zeer ongunstige staat van instandhouding.
- Exacte populatietellingen ontbreken, echter zijn er wel trenddata beschikbaar die berekend worden door het CBS op basis van de monitoringsgegevens vanuit het Netwerk Ecologische Monitoring (hierna: NEM). Deze data voldoen aan de hoogste kwaliteitseisen wat betreft bruikbaarheid en nauwkeurigheid voor statistische analysedoeleinden.

Voor de haas en konijn gaat het specifiek over het meetprogramma NEM Dagactieve Zoogdieren (hierna: DAZ). De uitvoering hiervan wordt gedaan door tellers van het meetprogramma Broedvogelmonitoring (hierna: BMP) en Meetprogramma Urbane Soorten (hierna: MUS) van Sovon. - Tevens zijn tel- en afschotgegevens opgevraagd bij de twaalf provinciale Faunabeheereenheden (hierna: FBE).

Van een aantal FBE's zijn nauwkeurige telgegevens ontvangen, gebaseerd op de voorjaarsstelling die conform een hiervoor door de Jagersvereniging opgesteld protocol zijn verzameld. Van een aantal andere FBE's zijn enkel totaalgegevens verkregen zoals gepubliceerd in de betreffende jaarverslagen. Een aantal FBE's heeft geen data aangeleverd.

- In een analyse door Koomen (2018) is beoordeeld dat de voorjaarstellingen die door de Wildbeheereenheden (WBE's) worden uitgevoerd, niet geschikt zijn voor het berekenen van landelijke of provinciale populatietrends. Dit hangt samen met het gebruikte protocol en het feit dat sprake is van een enkel telmoment per jaar. Daarbij is het uitvoeren van een enkele jaarlijkse telling niet geschikt om een nauwkeurige bepaling van de populatiegrootte uit te voeren. De voorgestelde minimum populatiebepaling heeft een hoge kans op ongewenste overschatting van de aantallen. Voor populatiebepalingen zijn trefkansonderzoek en trefkansmodellen hulpmiddelen om de nauwkeurigheid te vergroten. Deze vergen echter wel herhaalde tellingen binnen een telseizoen. Ook voor de bepaling van trends is onduidelijk of een enkele telling en het aantal meetpunten voldoende zijn. Bovendien ontbreekt statistische validatie van de verzamelde data. Het telprotocol voor 2021 en 2022 lijkt op deze punten nog niet aangepast te zijn.

- Op basis van deze conclusies is besloten om FBE-data uit voorjaarstellingen niet te gebruiken voor de beoordeling van de Svl van de haas en konijn. - Voor haas zijn landelijke afschotcijfers beschikbaar van 1960 tot en met 2011. Cijfers na 2011 zijn niet meer beschikbaar. - Voor konijn zijn afschotcijfers beschikbaar van de periode 1980/1981 tot en met 2005/2006. De gecombineerde afschotgegevens (aantal geschoten konijnen per 100 ha) vanaf 1980-1981 tot 2005-2006.

Foutieve conclusies door de WUR:

* Haas en konijn zijn algemeen voorkomende soorten. De methodiek voor de bepaling van de Svl door de Europese commissie is daarentegen ontwikkeld voor zwaar beschermde zoogdiersoorten. Hoe verhouden deze 2 verschillende grootheden zich tot elkaar?

* In het Faunabeheerplan Jacht en Vrijgestelde soorten, FBE Utrecht, 2017 heeft het bestuur van de FBE Utrecht vastgesteld dat jacht en beheer geen invloed hebben op het duurzaam voortbestaan van Haas en Konijn in Utrecht.

* Voorts vermeldt voornoemd plan (hfdst. 1) bij de interpretatie van het begrip Svl op basis van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen: "De conclusie is dat jacht, al of niet met het oogmerk voorkomen of beperken van schade, ook mogelijk is bij een ongunstige staat van instandhouding, zolang die toestand door de jacht maar niet verder verslechtert. Dit geldt ook voor vrijstellingen en ontheffingen."

* Keuze benutting data (lees gegevens omtrent: verspreiding, populatie/trend en afschot) door W&R lijkt discutabel. W&R beperkt zich in haar rapport tot landelijk beschikbare data:

Voor verspreidingsgegevens: de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

* FBE tellingen staan niet in de NDFF vermeld; redenen waarom W&R afziet gebruik FBE-gegevens staan vermeldt onder het kopje: Key points ▪ Verwijzing naar conclusies rapport Koomen (2018) tekort door de bocht -> “

In een analyse door Koomen (2018) is beoordeeld dat de voorjaarsstellingen die door de Wildbeheereenheden (WBE's) worden uitgevoerd, niet geschikt zijn voor het berekenen van landelijke of provinciale populatietrends.” Voor populatie/trendgegevens haas/konijn enkel de trenddata berekend door het CBS op basis van de monitoringsgegevens vanuit het Netwerk Ecologische Monitoring / Dagactieve Zoogdieren. (Het haas is een nachtdier).

Het gaat hier om 'bijvangsten' van diverse zoogdiersoorten w.o. haas en konijn door tellers van broed- en of stadsvogels (resp. meetprogramma Broedvogelmonitoring (hierna: BMP) en Meetprogramma Urbane Soorten (hierna: MUS) van Sovon). Het gaat expliciet niet om gerichte haas- en/of konijntellingen.

▪ De Wet natuurbescherming noch de provinciale verordening schrijven voor hoe trendtellingen moeten worden uitgevoerd en aan welke wetenschappelijke dan wel statistische voorwaarden deze moeten voldoen. Gegeven een gedecentraliseerd natuurbeleid moet voorts worden geconstateerd dat noch de wetgever noch de 12 bevoegde provinciale gezagen voorwaarden stellen aan de noodzaak voor de onderlinge vergelijkbaarheid van data afkomstig uit trendtellingen dan wel afschot- en beheerregistratie.

Overwegingen

1. De toelichtende tekst bij figuur 4 op pag. 25 in de Telganger , november 2021 is voor de Utrechtse situatie tegenstrijdig. Enerzijds wordt aangegeven dat: “In Utrecht is de trend een matige afname terwijl daar vorig jaar en onzekere trend was te zien.” Anderzijds: “In Utrecht is de laatste twaalf jaar juist sprake van een stabiele populatie.

2. W&R verwijst naar het onderzoek Koomen, 2018¹ en verbindt hieraan de conclusie dat de voorjaarsstellingen die door de Wildbeheereenheden (WBE's) worden uitgevoerd, niet geschikt zijn voor het berekenen van landelijke of provinciale populatietrends. Deze conclusie wordt evenwel **niet** in het rapport getrokken.

3. De keuze om de Svl voor haas en konijn te bepalen op basis van de Richtlijnen van de Europese Commissie voor Habitatrichtlijnsoorten is discutabel. Haas en konijn zijn in tegenstelling tot de habitatrichtlijn soorten immers algemeen voorkomend.

4. W&R maakt in haar rapportage uitsluitend gebruik van monitoringsgegevens m.b.t. haas en konijn die als 'bijvangst' wordt genoteerd tijdens broed- en stadsvogeltellingen. Daarenboven: een groot percentage van de getelde oppervlakte van de Broedvogeltelling (BMP) en Meetnet Urbane Soorten (MUS) behoort niet tot het primaire leefgebied van haas en konijn.

Voor MUS is dit de stad en voor de Broedvogeltelling (BMP) moet worden geconstateerd dat in Utrecht ca. 70-80% van de BMP-telgebieden momenteel vacant zijn. De 20-30% van de telgebieden die wel bemenst zijn (primaire: (natte) natuurgebieden en gebieden langs open water) behoren evenwel niet tot het primaire leefgebied van haas en konijn (= het agrarische gebied).

5. W&R heeft afgezien om recente afschot- en beheerdata van haas en konijn op te vragen en te gebruiken per FBE. Daarvoor in de plaats heeft men gebruik gemaakt van (ver)oude(rde) landelijke data.

6. W&R doet in haar rapportage uitspraken over de (wetenschappelijke) kwaliteit van data verzameld door of onder regie van FBE's en constateert bovenal een gebrek aan uniformiteit waardoor bovenprovinciale vergelijking complex is. Geconstateerd moet worden dat het natuurbeleid in Nederland is gedecentraliseerd. Alle in Nederland onder regie van de FBE uitgevoerde trendtellingen en dito afschot/beheerregistratie vinden overeenkomstig het beleid van de betreffende provincie plaats.

Advies:

Gelet op de aangenomen motie om de jacht op haas en konijn te stoppen, kent uw voornemen uitsluitend verliezers.

Jagers vinden dat u zich niet goed heeft laten informeren en activistische dierenpartijen vinden uw besluit niet ver genoeg gaan. Met andere woorden ; er is totaal geen draagvlak voor uw voornemen.

De oplossing is om

1. een wenselijke norm vast te stellen, hoeveel hazen en konijnen er per 100 ha voor moeten komen als minimale Svl. U kunt hiervoor in overleg gaan met belangenorganisaties en internationale richtlijnen mee wegen.
2. een vaste telmethodiek vast te stellen met één telpunt per vastgesteld oppervlak per Provincie waarbij de soorten ook worden geteld op momenten dat ze actief zijn. Voor haas en konijn is dat 's nachts en voor eenden, fazanten en duiven is dat overdag.
3. Na deze stappen is het eenvoudig om landelijk de Svl per soort te beoordelen en kunt u maatregelen nemen die wenselijk zijn. Het draagvlak van deze maatregelen is in dat geval gegarandeerd.

Nieuwegein, 8 juni 2022

Jan Peter Spierenburg